

การบริหารและการจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียนบ้านปางขอน

The Administration of Inclusive Education for Special Education Students Serving
Internal Quality Assurance of Ban Pangkhon School

นายธานี ทาขาว

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ เวชชะ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร. ไพโรภ รัตนชูวงศ์

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านปางขอน 2) เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญในการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน 3) เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน 4) เพื่อสร้างแนวทางการบริหารและการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูผู้สอนเด็กพิเศษเรียนร่วม 9 คน และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ 9 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียน 7 คน ผู้ปกครอง 7 คน ชุมชน 10 คน และ รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Google form เพื่อสรุปค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis) ในสร้างแนวทางการบริหารและการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมของโรงเรียนบ้านปางขอน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารและการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอนมีระดับคุณภาพในภาพรวม 1)ด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับบทเรียน

มีการปฏิบัติที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม 2)ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ภาพรวมมีการปฏิบัติที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตร มี 2 ด้าน คือ 1) เหตุปัจจัยสนับสนุน คือ สถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การนิเทศกำกับติดตามอย่างเป็นระบบตามแผนที่วางไว้โดยกำหนดเป็นปฏิทินตลอดปี 2)เหตุปัจจัยที่ฉุดรั้ง คือ การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนในการวางแผนการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรสถานศึกษามี 2 ด้าน คือ 1)สภาพที่พึงประสงค์ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตร 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียนและระดับบทเรียน 2)สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ

4. แนวทางการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ประกอบด้วย 1) ควรดำเนินการจัดการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน 2)ควรจัดทำสื่ออุปกรณ์การสอนเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งสื่อและอุปกรณ์ดังกล่าวสามารถสนองความรู้ และทักษะในเนื้อหาสาระของหลักสูตรได้อย่างชัดเจน 3)ควรสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาครูและบุคลากรและจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ 4)กำกับติดตามการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิดจากการจัดการเรียนรู้อิงจากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติและการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน 5)จัดให้มีการประเมินหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อนำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการศึกษาต่อไป

Abstract

The aims of this study were: 1) to examine the circumstance of the administration of inclusive education for special education students serving internal quality assurance of Ban Pangkhon School; 2) to investigate key factors affecting the administration of inclusive education for special educations serving internal quality assurance of Ban Pangkhon School; 3) to develop the guidelines for administration of inclusive education for special education students serving internal quality assurance of Ban Pangkhon School. The population and samples were 43 participants that included 1 school administrator, 9 teachers teaching inclusive education for special education students, 9 committee members of curriculum and academic administration, 7 students, 7 parents, 10 community members. The first research instrument was questionnaire developed on Google

Form and data analysis was performed by percentage, mean. Then focus group discussion was employed and content analysis was performed to develop the guidelines for inclusive administration for special education students of Ban Pangkhon School.

The findings showed that:

1. The circumstance of inclusive education administration for special education students serving internal quality assurance of Ban Pangkhon, in overall, was reported. 1) The instructional administration for curriculum implementation at school, classroom, and lesson levels was found at the very good level. 2) The participation of the stakeholders in inclusive education administration for special education students was found at the very good level.

2. Key factors affecting the quality of instructional administration comprised 2 aspects: 1) Promoting factors were the school implemented the plan for personnel development covering school administrators, teachers, and personnel involved in curriculum implementation; systematic monitoring according to the annual calendar action plan. 2) Depromoting factors were participation of students, parents, and community in instructional administration planning and support on academic works presentation and publication.

3. The desired scenario of the instructional administration consisted of 2 aspects. 1) The desired scenario on instructional administration process and curriculum modification at 3 levels covering school, classroom, and lesson. 2) The desired scenario in participation of stakeholders in instructional administration and curriculum implementation that included school administrators, teachers, students, parents, community, school board of committee, and curriculum and academic committee.

4. The guidelines for inclusive education administration for special education students were proposed. 1) Setup curriculum implementation planning in consistent with students' needs. 2) Develop instructional materials that clearly serve learning objectives of the curriculum. 3) Provide budget and resources support sufficiently for developing teachers and personnel, and allocate efficient materials and equipment promoting students' learning. 4) Monitor instructional activities by promoting students to use critical thinking based on authentic learning experience and application for use in daily life. 5) Administer curriculum evaluation to investigate problems of curriculum implementation for future improvement.

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกที่ทำให้สถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องบนหลักการที่ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา คือเพื่อให้ผู้เรียนเก่ง ดี และมีสุข อันเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ สถานศึกษาจึงมีโอกาสดัดสินใจการใช้ทรัพยากรและการจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของสถานศึกษาเอง เพื่อสร้างระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีขั้นตอนการตรวจสอบผลการดำเนินงานซึ่งสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากระบบการประกันคุณภาพศึกษานี้เองที่จะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ ผู้ปกครองและชุมชนว่าเมื่อส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาแห่งนี้แล้วบุตรหลานของเขาจะได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาในมาตรา 10 วรรคสอง กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคล ซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ วรรคสาม กล่าวว่า การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองหรือจัดการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และจากพระราชบัญญัติการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 เรื่อง สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 5 กล่าวว่า คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาข้อหนึ่งคือ ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิตพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ มีนโยบายว่า “คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน”

กระบวนการการจัดการเรียนร่วม ถือเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือ พิการ ได้เข้าเรียนรู้สังคมและสิ่งแวดล้อมของชั้นเรียนปกติ เพื่อให้ปรับตัวเข้ากับสังคมได้จากการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม และจากกระบวนการทำงานร่วมกับเพื่อน โดยที่นโยบายการศึกษาในระดับชาติได้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่คนไทยทุกคนให้สามารถเรียนได้ทุกที่ที่เปิดเรียนทั้งคนปกติและคนไม่ปกติ และในปี พ.ศ.2559 นี้เป็นปีที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศให้เป็นปีแห่งความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นการแสดงเจตนารมณ์ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับสิทธิ และโอกาสในการศึกษาอย่างเสมอภาคกัน โดยมีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมทั้งในโรงเรียนและห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ

ประโยชน์ที่ยืดหลักปรัชญาของการอยู่ร่วมกัน เน้นให้มีบริการ สนับสนุนต่าง ๆ มาจัดกระบวนการเรียน การสอนสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

โรงเรียนบ้านปางขอน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นชาวเขา ได้แก่ เผ่าอาข่า จีนฮ่อ ลาหู่ และเย้า เปิดการเรียน การสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล จนถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นโรงเรียนหนึ่งที่ได้มีการจัดการเรียนการสอน สำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กพิการ ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 4 คน นักเรียนที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน 1 คน และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา 2 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต1, <http://202.29.172.121/specialbasic/home.php?p=home>, 2560) ดังนั้น เพื่อเป็นการจัดการศึกษาให้ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โรงเรียนควรมีคุณภาพ รองรับการให้บริการด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นกลไก ในการขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและเป็นการยกระดับคุณภาพผู้เรียน กระบวนการบริหาร และการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และระบบ การประกันคุณภาพที่มีประสิทธิผล รวมทั้งยังเป็นแนวทางในการนิเทศกำกับ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน การจั ดการเรียนร่วมภายในโรงเรียน ซึ่งถ้าหากโรงเรียนมีกระบวนการในการบริหารจัดการดังกล่าวแล้วนั้นก็ส่งผล ให้เด็กเหล่านี้สามารถเรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติได้อย่างมีความสุขและไม่เป็นปัญหาสังคมในอนาคต และเป็นการกระตุ้นให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือพิการให้ฟื้นคืนสภาพได้มากที่สุด

จากความเป็นมาและความสำคัญ ดังกล่าว ทางผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่าการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ เรียนร่วมดังที่ได้กล่าวมาเป็นเรื่องใหม่สำหรับคณะครูในโรงเรียนเนื่องจากครูส่วนใหญ่เป็นครูที่บรรจุใหม่ จึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ตรงกัน เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อช่วยเหลือและฟื้นฟูสมรรถภาพ ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็ม ศักยภาพ และเพื่อให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารและการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อหาคำตอบของการบริหารและการจั ดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมว่าเป็นอย่างไร มีเหตุสำคัญใดที่ส่งผลกระทบต่อการบริหาร และการจัดการ โดยกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนว่าควรเป็นอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และพัฒนาให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารและการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกัน คุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน
2. เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน

3. เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษ เรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน

4. เพื่อสร้างแนวทางการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพ และเหตุปัจจัยสำคัญ ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพในการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม และทำให้เห็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา และส่งเสริมการดำเนินการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อให้ได้รับการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาตนเองให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 9 คน กลุ่มตัวอย่าง ผู้เรียน จำนวน 7 คน ผู้ปกครอง จำนวน 7 คน ชุมชน จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน และ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 46 คน

2. ขอบเขตเนื้อหา

การบริหารและการจัดการ ได้แก่ 1) การวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน การจัดโครงสร้างของโรงเรียน ภาวะผู้นำในโรงเรียน และการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล 2) หลักการจัดการศึกษา 3) การวางแผน การใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การสนับสนุนการใช้หลักสูตร การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการใช้ หลักสูตร และการประเมินการใช้หลักสูตร และ 4) บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สภาพของการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านปางขอน

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 9 คน ผู้เรียน จำนวน 7 คน ผู้ปกครอง จำนวน 7 คน ชุมชน จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน และ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 46 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด ดังนี้ 1) แบบสอบถามกระบวนการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรระดับสถานศึกษา จำนวน 5 ฉบับย่อย 2) แบบสอบถามกระบวนการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรระดับห้องเรียน จำนวน 5 ฉบับย่อย 3) แบบสอบถามกระบวนการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรระดับบทเรียน จำนวน 3 ฉบับย่อย 4) แบบสอบถามการปฏิบัติตามบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนในการปรับใช้หลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ระดับสถานศึกษา จำนวน 7 ฉบับย่อย โดยทั้ง 4 ชุด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และประเมินค่า (Rating)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปางขอน จากนั้น สร้าง Google form และดำเนินการสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ เมื่อดำเนินการเก็บแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามของแต่ละชุด นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านปางขอน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ การสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านปางขอน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากนั้น ดำเนินการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) ตามกำหนดการที่วางไว้ โดยมีประเด็นการสนทนา คือ เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านปางขอน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน ในระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน ระดับบทเรียน และบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากนั้น ดำเนินการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) ตามกำหนดการที่วางไว้ โดยมีประเด็นการสนทนา คือ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนสำหรับเด็ก

พิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน ในระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน ระดับบทเรียน และบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 สร้างแนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรวม เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนบ้านปางขอน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากนั้น ดำเนินการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่มย่อย (Small Group Discussion) ตามกำหนดการที่วางไว้ โดยมีประเด็นการสนทนา คือ แนวทางการบริหารจัดการของสถานศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรวม เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนบ้านปางขอน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน

สภาพการบริหารจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตร 1) ระดับสถานศึกษา การปฏิบัติที่มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีเยี่ยมทุกด้าน ตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร และด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร 2) ระดับห้องเรียน มีการปฏิบัติคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม ตามลำดับจากมากไปน้อย คือ การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินการใช้หลักสูตร และการวางแผนการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ การสนับสนุนการใช้หลักสูตรและการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร 3) ระดับบทเรียน มีการปฏิบัติคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกด้าน ตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักวิชาในการศึกษา ด้านหลักการกระบวนการมาประยุกต์ใช้ และด้านหลักการบริหารจัดการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของครู มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ การมีส่วนร่วมของนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของครู มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2. เหตุปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ของโรงเรียนบ้านปางขอน ดังนี้

2.1 การปรับใช้หลักสูตร พบว่า 1) ระดับสถานศึกษา มีเหตุปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ การวางแผนวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และความต้องการของนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่น มากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนเหตุปัจจัยที่จุดรั้ง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมน้อยในการวางแผนการจัดหลักสูตรสถานศึกษา 2) ระดับห้องเรียน มีเหตุปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ กระบวนการวางแผน ครูมีการทบทวนองค์ประกอบของหลักสูตร มีการศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ ส่วนเหตุปัจจัยที่จุดรั้ง ได้แก่ การวางแผนผู้บริหารขาดกระบวนการวางแผนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งให้ความรู้ประสบการณ์ 3) ระดับบทเรียน มีเหตุปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ การบริหารจัดการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบุคลิก ภาวะความพร้อมของผู้เรียน ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนให้ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จัดการเรียน การสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ส่วนมีเหตุปัจจัยที่จุดรั้ง ได้แก่ ครูไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของ เนื้อหา ไม่มีการแจ้งผลการปฏิบัติกิจกรรมให้ผู้เรียนทราบโดยทันที ทำให้ผู้เรียนไม่ทราบข้อบกพร่องในการที่จำไปแก้ไข

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร มีเหตุปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ มีเป้าหมายในการจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตรและงานวิชาการ สร้างความตระหนักเพื่อให้เห็น ความสำคัญของบทบาทผู้เรียน มีการวัดผลประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่วนปัจจัยที่จุดรั้ง ได้แก่ การสร้าง ความรู้ความเข้าใจเพื่อปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ไม่เป็นจริง ข้อมูลที่ไม่เป็น ปัจจุบันและไม่ถูกต้อง งบประมาณไม่มีเพียงพอ

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมของครู เหตุปัจจัยสำคัญที่มีต่อการมีส่วนร่วมของครู มีเหตุปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ ครูคำนึงถึงความต้องการและความแตกต่างของผู้เรียน มีการค้นคว้าศึกษาหาความรู้และนำข้อมูลมาใช้ในการ วางแผนจัดการเรียนรู้ มีเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีคุณภาพ การเตรียมอุปกรณ์ เทคโนโลยี ของครู และการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่วนปัจจัยที่จุดรั้ง ได้แก่ ความรับผิดชอบของครู ภาระงานพิเศษของครูที่ไม่เอื้อในการพัฒนาตนเอง ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน คุณภาพของเครื่องมือวัดที่ใช้วัดและ ประเมินผล ความพร้อมของสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ และรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดให้ผู้เรียน

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เรียน มีเหตุปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ มีการประพฤติปฏิบัติตนที่ดี ตระหนักถึง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม ส่วนปัจจัยที่จุดรั้ง ได้แก่ ไม่มีความพร้อม ในการเรียนรู้ขาดการค้นคว้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ขาดการเผยแพร่ผลงานต่อชุมชนและท้องถิ่น

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีเหตุปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ การให้ความร่วมมือในการจัด การวางแผนพัฒนา พัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร การให้ความร่วมมือในกิจกรรม การปฏิบัติตัวอย่างสม่ำเสมอ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ส่วนปัจจัยที่จุดรั้ง ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ การปฏิบัติจริง/ระยะเวลา/ความร่วมมือ การประสานงาน ผู้ปกครองไม่ได้มีส่วนร่วม กับนักเรียน แนวทางการนำไปปฏิบัติ

2.6 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีเหตุปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ เปิดโอกาสการเรียนรู้เกี่ยวกับ ท้องถิ่นในแง่มุมต่างๆ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม มีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การมีส่วนร่วมและ

การสนับสนุนด้านต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ส่วนปัจจัยที่ถูกรั้ง ได้แก่ การประสานงานและการให้ความร่วมมือ ไม่ได้รับการสนับสนุนการให้ความร่วมมือ ข้อมูลไม่เป็นไปตามความจริง

2.7 ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา มีเหตุปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มีการประสานกับชุมชนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีการประเมินที่หลากหลาย ประเมินการจัดการศึกษาและเสนอแนวทาง พัฒนาการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการตามกฎหมายกฎระเบียบประกาศ คำสั่งและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านต่าง ๆ โดยมีปัจจัยที่ถูกรั้ง ได้แก่ การแสดงความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน การให้ความร่วมมือ แบบประเมินไม่ชัดเจน จัดทำโดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริง ขาดการกำกับติดตามการดำเนินงานและการให้ความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง

2.8 ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ มีเหตุปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ การประสานงานและการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ สอดคล้องตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำข้อมูลย้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร มีการจัดกระบวนการเรียนรู้และการแนะแนวเป็นไปตามจุดหมาย ดำเนินการตามแผนงาน พัฒนาการดำเนินการ ส่วนปัจจัยที่ถูกรั้ง ได้แก่ การให้ความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม การมองสภาพการดำเนินการที่สะท้อนความต้องการของผู้เรียน การให้ความร่วมมือของบุคลากร มีขั้นตอนดำเนินการสับสน ตลอดจนไม่ดำเนินการตามแผนที่วางไว้

3. การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน

3.1 การปรับใช้หลักสูตรระดับสถานศึกษา พบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร การวางแผนควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและความต้องการของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่นมากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษา รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประโยชน์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ การนำหลักสูตรไปใช้ครูผู้สอนควรสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งควรจัดทำโครงสร้างรายวิชาโดยกำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้ให้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผนดำเนินการโดยเน้นการพัฒนาครูผู้สอนซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ และสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อบริหารจัดการความรู้ ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร การนิเทศกำกับติดตามควรส่งเสริม พัฒนาอย่างเป็นระบบ ตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและจัดระบบฐานข้อมูลคุณภาพผู้เรียน เพื่อง่ายต่อการนิเทศกำกับติดตามเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรมีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิควิธีที่หลากหลายเพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน

3.2 การปรับใช้หลักสูตรระดับห้องเรียน พบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจในการปรับใช้หลักสูตรทบทวนองค์ประกอบของหลักสูตรเพื่อจะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกันและสอดคล้องต่อเนื่องกัน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

และศักยภาพผู้เรียน โดยใช้เทคนิค/วิธีสอนที่หลากหลาย ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ให้ครูมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในการจัดการชั้นเรียนสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ครูควรมีการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามความถนัด และความสนใจ ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูและผู้เรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรร่วมกันกำหนดความต้องการ นิเทศกำกับติดตามเพื่อเฝ้าระวังไม่ให้คุณภาพการจัดทำหลักสูตรเกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้เกิดการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรมีการดำเนินการประเมินผล เพื่อประเมินความรู้ ทักษะ ความพร้อมของผู้เรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยเครื่องมือที่มี คุณภาพและหลากหลายเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้

3.3 การปรับใช้หลักสูตรระดับบทเรียน พบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ครูควรมีการจัด กิจกรรมกระตุ้นความสนใจและจูงใจผู้เรียนเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นอยากรู้อยากเห็น และมีส่วนร่วมใน การดำเนินกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรกระตุ้น ส่งเสริมและ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดค้นหาเหตุผล คิดแก้ปัญหาและการใช้ความคิดในลักษณะอื่น ๆ อย่างหลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุน การใช้หลักสูตร ควรสอนในสิ่งที่มีความหมายแก่ผู้เรียนหรือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้ ด้านการนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรมีการกำกับติดตามผู้เรียนหลังทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวน หลังเรียนไปแล้ว ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรแจ้งผลการปฏิบัติกิจกรรมหรือผลการวัดผลให้ผู้เรียนทราบ ทันที เพื่อจะได้รับแก้ไขปรับปรุง ข้อบกพร่องและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร พบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรจัดทำข้อมูล สารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ มีการระดมเงินทุนและทรัพยากรบุคคลจากชุมชน ท้องถิ่น ภาครัฐและ เอกชนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน ให้ครูนำไปปฏิบัติในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรมีการสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาครู และบุคลากร และจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรจัดทำแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบโดยเน้นบรรยากาศการนิเทศ อย่างกัลยาณมิตรและมีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาเพื่อพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรจัดให้มีการประเมิน หลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อนำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการศึกษาต่อไป

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมของครู จากการศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรจัดทำข้อมูล ผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ความแตกต่างของผู้เรียนเพื่อพัฒนาตามศักยภาพและบทบาทของผู้เรียน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดการสอนตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการจัดการ เรียนรู้เป็นสำคัญ มีวิธีการที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนที่ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเรียนรู้

จากประสบการณ์จริง และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในคาบเรียน ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรจัดทำแผนกำกับติดตามผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรต่อไป ด้านการประเมิน การใช้หลักสูตร ควรจัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือที่มีคุณภาพได้หลากหลายโดยเน้น การประเมินตามสภาพจริงและนำผลการประเมินไปพัฒนาจัดการเรียนรู้ของครูและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.6 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้เรียน จากการศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรวางแผน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน ผู้ปกครองเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ สามารถสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับครู ผู้บริหาร ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน รู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสังคมได้เป็นอย่างดี โดยมีความ ประพฤติและการปฏิบัติตนที่ดีเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สถานศึกษาและชุมชน ด้านการสนับสนุน การใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำ มาใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรมีการช่วยเหลือนักเรียนในชั้นเรียนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตร ด้านการประเมินการใช้ หลักสูตร สามารถประเมินการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมกิจกรรมจากพฤติกรรมการปฏิบัติและคุณภาพของ งานที่ปฏิบัติ นำผลที่ได้ไปพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร

3.7 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีส่วน ร่วมกำหนดสาระของหลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษา ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่ง ต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเองและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของการศึกษา การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตาม มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมในการ ติดตามความประพฤติของผู้เรียนร่วมกับครู ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมในการประเมินการใช้ หลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้

3.8 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน จากการศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีส่วน ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น ในแง่มุมต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของชุมชน ท้องถิ่น สภาพแวดล้อม ในชีวิตจริง ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก สถานศึกษา ให้เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้ หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมในการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ด้านการประเมิน การใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาและเสนอแนวทางพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

3.9 ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมกับสถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามมาตรฐาน

การเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรนำแผนการพัฒนาศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยประสานกับชุมชนหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ในการสนับสนุนการเงิน บุคลากร ทรัพยากรการศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรกำกับติดตามการดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมประเมินการจัดการศึกษาและเสนอแนวทางพัฒนาศึกษาของสถานศึกษา

3.10 ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการจากการศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมการวางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตร ระดับการศึกษาและแนวทางการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปะวัฒนธรรมภูมิปัญญาของท้องถิ่น ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดทำคู่มือบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา นิเทศกำกับติดตามให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล และการแนะแนวให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลย้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรติดตามผลการเรียนของนักเรียนรายบุคคล ระดับชั้น ระดับช่วงชั้น ระดับกลุ่มวิชาในแต่ละปีการศึกษาและพัฒนากำหนดดำเนินการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรตรวจสอบทบทวนประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรระดับการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาแล้วใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาต่อไป

4. แนวทางการบริหารจัดการเพื่อทำให้การบริหารและการจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษ เรียนร่วม เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผลการศึกษามีดังนี้

4.1 วิสัยทัศน์ของหลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม จัดการศึกษาที่เหมาะสมและให้ประโยชน์กับนักเรียนทุกคนโดยไม่มีใครเสียเปรียบเพื่อให้เด็กได้รับความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นในการเข้าร่วมในสังคมด้วยความสามารถและมีความมั่นใจ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็กแต่ละคน มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน

4.2 แนวทางการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาวิชาการ ได้แก่ โครงการส่งเสริมพัฒนาและปรับใช้หลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ประกอบด้วยกิจกรรม กิจกรรมพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยกิจกรรมภาษาพาเพลิน กิจกรรมหนังสือ

เล่มเล็ก กิจกรรมเสริมเพิ่มความรู้กิจกรรมสร้างโอกาส สร้างอาชีพ สร้างอนาคต และกิจกรรมเกมสร้างสรรค์
โครงการความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครู
และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ควรจัดแผนงานพัฒนาทางวิชาชีพครู โดยมีโครงการพัฒนาบุคลากร
สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ประกอบด้วยกิจกรรมพัฒนาอบรมครูผู้สอนเด็กพิเศษเรียนร่วม กิจกรรมพัฒนาครูด้าน
การจัดการ เรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาครูด้านสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน และกิจกรรมส่งเสริมครูให้
ศึกษาวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการวางแผนและการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ควรมีแผนงาน
พัฒนาข้อมูลสารสนเทศ โครงการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยจัดกิจกรรมพัฒนาระบบและเครือข่าย
ข้อมูลสารสนเทศ กิจกรรมเว็บไซต์สื่อสื่อสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม 4) การวางแผนและจัดสภาพแวดล้อมทาง
กายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ควรจัดแผนงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน
โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน กิจกรรมที่สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น
ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ฯลฯ

4.3 แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัด
การศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหาร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรสร้าง
ความตระหนักให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร
ของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุน
การใช้หลักสูตร ควรสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการนิเทศ
กำกับติดตามการใช้หลักสูตร มีการจัดทำแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ และด้านการประเมินการใช้หลักสูตร จัด
ให้มีการประเมินหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ครู ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีวางแผนการพัฒนาตัวเอง
ให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควร
จัดการสอนตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นสำคัญ ด้านการสนับสนุน
การใช้หลักสูตร ควรจัดเตรียมสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรกำกับ
ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วย
เครื่องมือที่มีคุณภาพและหลากหลาย 3) ผู้เรียน ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการ
จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่าง ๆ
ของการศึกษาได้จัดขึ้น ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรร่วมพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้
ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรประเมินการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อน
ร่วมกิจกรรม 4) ผู้ปกครองด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรวางแผนกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับ
ครูผู้สอน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้
หลักสูตร ร่วมส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) ชุมชน ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร
ควรวางแผนพัฒนาการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น
ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและ
ความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาและขอเสนอแนวทางพัฒนาการศึกษาของ

สถานศึกษา 6) คณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรวางแผนร่วมกับสถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ประสานกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน ในการสนับสนุนการเงิน บุคลากร และทรัพยากร ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร กำกับการดำเนินการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ร่วมประเมินการจัดการศึกษาและเสนอแนวทาง 7) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรวางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับการศึกษา ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดทำคู่มือบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรพัฒนาหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ด้านการนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตร นิเทศติดตามการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา และด้านการประเมินการใช้หลักสูตร มีการตรวจสอบทบทวนประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรระดับการศึกษา

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษ พบว่า ด้านกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับบทเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ด้านผู้ที่เกี่ยวข้องได้การปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่การบริหารจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรสถานศึกษา ภาพรวมมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บทบาทของผู้บริหาร บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน และบทบาทของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ได้คุณภาพดีเยี่ยม บทบาทของชุมชน และบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้คุณภาพดีมาก และบทบาทคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ ได้คุณภาพดี ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเปลื้อง จันดา (2549 : 39) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันบุคลากรส่วนใหญ่เห็นด้วยกับกระบวนการในการจัดทำหลักสูตรที่กรมวิชาการกำหนดขึ้น โรงเรียนนำร่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณ ในการดำเนินการส่วนหนึ่งสามารถดำเนินการไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้ แต่ในโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ครบทุกสาระการเรียนรู้ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมตามมาตรฐานสาระ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเป็นครั้งแรกที่โรงเรียนที่จะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัย การประเมินผลการใช้หลักสูตร แต่ในระยะแรกของการดำเนินการนี้ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนได้ใช้ความพยายามที่จะทำตามที่กรมวิชาการกำหนด โดยการส่งครูเข้ารับการอบรม การศึกษาดูงานจากโรงเรียนอื่นที่จัดทำหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว ด้านปัญหาพบว่า โรงเรียนยังขาดงบประมาณสนับสนุนขาดแหล่งข้อมูลสารสนเทศและความร่วมมือจากชุมชน ตลอดจนการช่วยเหลือและสนับสนุนในการดำเนินการจากต้นสังกัดไม่มากเท่าที่ควร แนวทางในการแก้ไขและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับ

กับความพร้อมและความจริงจังของผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาที่จะต้องตระหนัก และทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมของโรงเรียนบ้านปางขอน รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

2.1 เหตุปัจจัยสำคัญที่มีต่อกระบวนการบริหารหลักสูตรระดับสถานศึกษา กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรระดับห้องเรียน กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรระดับบทเรียน การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของครู การมีส่วนร่วมของผู้เรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของชุมชน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ แยกออกได้เป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นสนับสนุน ประกอบด้วย สถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปรับใช้หลักสูตร จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา การนิเทศกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ 2) ประเด็นจุดรั้ง ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมค่อนข้างน้อยในการวางแผนการจัดหลักสูตรสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรมีน้อย ขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ การนิเทศกำกับติดตามไม่เป็นตามความจริง และข้อมูลในการประเมินการจัดการศึกษา และเสนอแนวทางพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่ไม่เป็นจริง การมีส่วนร่วมของครูและผู้เรียนในการวางแผนการใช้หลักสูตรค่อนข้างน้อย การจัดกระบวนการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและความแตกต่างของผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมทรง เพ็งโสภะ (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า 1) ปัจจัยสนับสนุนการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในระดับมากในอันดับแรกคือ จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ชุมชนให้ความร่วมมือในการสนับสนุน และการจัดครูเข้าสอน

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม รายละเอียดมีดังต่อไปนี้ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรกำหนดแนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและความต้องการ ข้อมูลพื้นฐาน งบประมาณ การพัฒนาบุคลากร การประชาสัมพันธ์ การจัดโครงสร้าง การจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ในการใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีกระบวนการดำเนินงานในด้านการบริหารและการจัดการในการปรับใช้หลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ให้มีการสนับสนุนการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม มีการพัฒนาบุคลากร สนับสนุนงบประมาณทรัพยากร มีส่วนร่วมสนับสนุนทางวิชาการและการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงาน ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรมีการกำกับ ดูแล นิเทศ ประเมินผลด้านการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน กำหนดนโยบาย เกณฑ์การนิเทศติดตามและประเมินผล การนิเทศกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร กระบวนการในการควบคุมการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรศักดิ์ บัวผัน (2554 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและด้านกำกับดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติมากส่วนปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีปัญหาปานกลาง เมื่อศึกษาความพึงพอใจพบว่าทางคณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียนต่างมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการหลักสูตรทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากร ส่วนแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ควรยึดหลักการมีส่วนร่วม การมุ่งสู่เป้าหมาย เดียวกัน

4. แนวทางการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม เพื่อการประกัน คุณภาพภายใน ของโรงเรียนบ้านปางขอน 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร จากแนวทางการปฏิบัติข้อเสนอเชิงนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนครูศึกษาทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตรการศึกษา การอำนวยการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน และงบประมาณ ทรัพยากรก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยในการบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตรรวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพ 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรปรับใช้หลักสูตรไปจัดการเรียนการสอนเป็นขั้นตอนการจัดทำเอกสารหลักสูตรและสื่ออุปกรณ์การสอน เพื่อตอบสนองความรู้ และทักษะในเนื้อหาวิชาของหลักสูตรได้อย่างชัดเจน และควรจัดอบรมส่งเสริมครูผู้สอน ให้ได้รับการพัฒนา เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำความรู้ในการอบรมมาจัดการเรียนการสอนในสอดคล้องตาม ความต้องการของผู้เรียนและเป็นแนวทางในการเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมและต้องสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร โดยผู้บริหารคอยให้ความสะดวกให้คำแนะนำ ให้กำลังใจในการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีประสิทธิภาพ 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรอย่างเพียงพอ สำหรับการพัฒนาครูและบุคลากรและจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ 4) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควร จัดทำแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยเน้นบรรยากาศการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร มีการกำกับติดตาม การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา จากการจัดการเรียนรู้อาจประสบความสำเร็จ การฝึกปฏิบัติและการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น 5) การประเมินการใช้หลักสูตร จัดให้มีการประเมินหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อนำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อจะได้ปรับใช้ หลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยเน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างทางเลือกที่หลากหลายในการเรียนรู้
3. ควรผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอน ในการปรับใช้หลักสูตรสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม ที่มีขั้นตอนในการนำไปใช้อย่างชัดเจนเพื่อเพิ่มศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้ครอบคลุม ด้านคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพการบริหาร

เอกสารอ้างอิง

- เป็รื่อง จันดา. (2549). *นโยบาย หลักสูตรการศึกษา และการอบรมกลุ่มเกลาทางการเมือง ศึกษากรณี วิเคราะห์แบบเรียนสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา พ.ศ.2520-254. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.*
- ศรศักดิ์ บัวผัด. (2554). *การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. (การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.*
- สมทรง เพ็งโสภา. (2550). *ศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี เขต 2. (การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต1. *ระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2560, จาก <http://202.29.172.121/specialbasic/home.php?p=home>*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาสถานศึกษานิตบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.*